

TILLÆGSBETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om behandling af afhængighed (*Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet*)

Afgivet til forslagens 3. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit

Forslaget blev efter 2. behandlingen den 22. maj 2019 genhenvist til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget forud for den afsluttende 3. behandling.

1. Andenbehandling af forslaget i Inatsisartut

2. behandlingen af forslaget gav anledning til, at udvalget nærmere skulle vurdere, hvorvidt forslaget i den nu foreliggende form, imødekom udvalgets synspunkter i forhold til vigtigheden af, at man benytter stedlige kompetencer, og at dette afspejles i de givne behandlingstilbud og behandlingsmetoder.

2. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget har som led i udvalgets behandling af forslaget den 28. maj 2019 haft Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsvæsen i samråd. Kopi af Medlemmet af Naalakkersuisuts talepapir er vedlagt nærværende betænkning som **bilag 1**.

Under samrådet den 28. maj 2019 om forslaget blev der udvekslet politiske synspunkter. Fra udvalgets side blev det understreget, at øvrige private ressourcer inden for behandling mod afhængighed benyttes i videst mulig omfang. Det er opfattelsen i udvalget, at Naalakkersuisoq alt andet lige vil arbejde for at fremme udvalgets synspunkt fremført i betænkningen til 2. behandlingen og under samråd. Om dette skal udmønte sig i ændringsforslag, har udvalget for nærværende ikke endelig bestemt, men Naalakkersuisoq er blevet anmodet om at overveje det.

Der er forsat, og dette i en lang årrække fremover, behov for betydelige behandlingsindsatser mod afhængighed, så derfor er udvalget basalt set glad for forslaget, men bliver det ikke samtidig sikret, at behandlingsindsatserne virker og behandlingstilbuddene benyttet, så er det yderst kritisk både menneskeligt og samfundsmæssigt. Der skal ifølge udvalget stilles store krav til behandlingseffekt og behandlingsudbytte.

Udvalget henstiller til, at der i videst mulig omfang sker samarbejde med private udbydere af behandling mod afhængighed. Såfremt dette ikke sker som følge af uhensigtsmæssigheder i lovgivningen på området, så ses der at være behov for en særlig regulering om dette forhold, som skal fremmes.

3. Udvalgets indstillinger

På denne baggrund, og åben overfor eventuelt ændringsforslag fra Naalakkersuisut, der imødekommer de politiske udmeldinger fremført i udvalgets betænkninger til forslaget, indstiller udvalget forslaget til vedtagelse.

Med disse korte bemærkninger skal udvalget overgive forslaget til den afsluttende 3. behandling.

Laura Táunâjik
Formand

Stine Egede
Næstformand

Karl Kristian Kruse

31. maj 2019

FM 2019/219

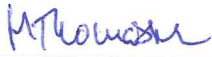

Nivi Olsen

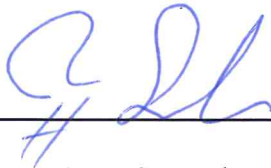

for

Malene V. Rasmussen

Mikivuk Thomassen

Aqqa Samuelsen

Familie – og sundhedsudvalget

Indledning:

Når der indgås aftaler i den størrelsesorden som misbrugsbehandlingen i landet er, så skal der laves et udbud i henhold til indkøbscirkulæret. Heraf fremgår det, at formålet med cirkulæret er at sikre alle virksomheder lige adgang til offentlige kontrakter, ligesom det skal bidrage til, at de offentlige institutioner opnår stordriftsfordele og effektivitet i deres indkøb både mht. pris og kvalitet.

Regelsættet skal således i videst muligt omfang føre til større klarhed, forenkling og fleksibilitet med lavest mulige transaktionsomkostninger hos såvel ordregivere (Selvstyret) som leverandører. Udbudsreglerne sikrer dermed at borgernes skattekrone anvendes på bedst mulig vis, da der skabes konkurrence blandt private tilbudsgivere, hvor alle, enten alene eller sammen kan byde ind på opgaven i den periode udbuddet dækker over.

1. Samarbejde med Katsorsaavik og andre private udbydere af behandling af afhængighed.

- a. *Hvad er baggrunden for, at Videnscenter om afhængighed, Allorfik, samarbejder med den private virksomhed Katsorsaavik, og hvilke kvalitetskriterier opfyldte Katsorsaavik som de andre udbydere ikke gjorde?*
 - Første gang der var udbud på opgaven med misbrugsbehandling, var i april 2017. Udbuddet blev opdelt i 9 deludbud for at give flere private behandlere mulighed for at byde ind.
 - Det fremgik i udbuddet, at det kunne vindes ved at tilbyde den bedste sammenhæng mellem pris og kvalitet. Pris blev vægtet 50 % og kvalitet 50 % for at give plads til tilbudsgivere med forskellige behandlingsmetoder.
 - Der indkom ved udbuddet i alt 21 tilbud. Alle udbydere tilbød behandling ud fra Minnesota/ CENAPS metoderne (CENAPS er en videreudvikling af Minnesota, der bygger på samme værdier). Derfor kom alene prisen til at være afgørende for valg af udbyder.
- b. *Hvortledes vil Naalakkersuisoq sikre sammenhæng mellem kvalitet (forstået som at behandlede ikke får tilbagefald) og pris?*

28-05-2019
Sags nr. 2016-14800
Akt nr. 10867750

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

- Formålet med lov om behandling af afhængighed er for Naalakkersuisut at stille et så virksomt behandlingstilbud som muligt til rådighed for borgerne til den bedste pris.
 - I udbuddet i 2017 blev der givet mulighed for at tilbudsgivere med forskellige uddannelser (fx psykologer, DAC uddannede) kunne byde ind og at mange typer af metoder kunne indgå, bare disse kunne dokumenteres som virksomme. Om det var virksomt blev vurderet efter om der var belæg ud fra forskning eller undersøgelser af "bedste praksis" af at metoden var effektiv. Ingen af tilbudsgiverne kunne præsentere data for effekten af deres behandling. I udbuddet i 2017 var kriteriet 'kvalitet' således om den tilbudte behandlingsmetode kunne dokumenteres som virksom. Det er hensigten, at samme kriterie vil indgå i udbuddet i 2019.
 - Et væsentligt element i lovforslaget er kravet om dokumentation af behandlingen. Det indebærer, at alle behandlere skal indrapportere til den nationale Rusmiddeldatabase på forskellige tidspunkter i løbet af behandlingen. Målet er, at man fremover kan sammenligne effekten af behandlingen hos forskellige grupper (gamle/unge, mænd/kvinder, brugere af alkohol/ hash/ flere rusmidler o.s.v.) i forhold til de anvendte metoder og hvem, der har udbudt behandlingen. Denne data vil give helt andre muligheder for at sikre kvalitet i behandlingstilbuddet.
- c. *Samarbejder Allorfik ikke med øvrige private behandlere og behandlingstilbud i Grønland, fordi Katsorsaavik vandt udbuddet og ikke de øvrige?*
- Allorfik samarbejder direkte med Katsorsaavik Nuuk og holder månedlige opfølgende samarbejds møder med dem om kontrakterne.
 - Det er en del af Allorfiks politik at samarbejde bredt. Allorfik samarbejder i dag også med andre behandlere ansat fx i kommunerne, familiecentrene, kriminalforsorgen og i Kofoeds Skole.
- d. *Hvorledes vil Naalakkersuisoq sikre, at Allorfik ligeligt samarbejder med alle private aktører, såfremt disse efterlever basalt stillede krav om dokumentation, at kunne levere konkrete ydelser inden for en given pris?*
- Alle Selvstyrets udbud sker i samarbejde med Departementet for Finanser for at sikre lige mulighed for alle udbydere i fri konkurrence med hinanden. Målet er at finde det bedste tilbud til den bedste pris.
 - Allorfik indgår kontrakter med vinder(ne) af deludbuddene. I udbuddet her i efteråret 2019 vil antallet af udbud øges og der gives mulighed for lokalbehandling fordelt over året.

- Allorfik ønsker at flere udbydere giver tilbud på behandlinger. Som det fremgår i besvarelsen af punkt h, er der i dag overkapacitet på lokalbehandlingen. Antallet af udbud skal altid afvejes, så de enkelte deludbud ikke bliver så små at det finansielle grundlag for en privat udbyder ikke længere er til stede
 - Ud over dokumentation må potentielle udbydere kunne sandsynliggøre at deres behandling kan varetages på en sådan måde, at den kan forventes at være virksom.
 - En god behandler skal have både menneskelige og faglige kompetencer. De menneskelige kompetencer vejer tungt for om behandlingen er effektiv og at vores borgere føler sig mødt.
- e. *Hvad er din politiske tolerancegrænse for, hvor dominerende en position konkrete private udbydere må have på markedet for udbud af behandling mod afhængighed, og hvordan vil du sikre, at der fremtidigt sker et bredere samarbejde med private udbydere omkring behandling, således at samarbejdet ikke alene baseres på en enkelt eller et begrænset antal udbydere, der dermed de facto opnår en dominerende stilling.*
- Da der løbende sker udbud af opgaven vil der ikke opstå dominerende position.
 - Naalakkersuisut ønsker og håber at flere private giver tilbud på udbuddene i 2019, da det er vores intention af behandling kan gives af lokale til lokale. Men tildelingen sker som ovenfor beskrevet i fri konkurrence mellem de forskellige tilbudsgivere.
 - Det står tilbudsgivere frit for at samarbejde om at give tilbud på en behandlingsmetode.
- f. *Er det teknisk muligt at regulere i loven om behandling af afhængighed, således at private udbydere af behandling skal kunne benyttes, såfremt de leverer efterspurgte behandlingstilbud samt i øvrigt efterlever basale krav til dokumentation, kvalitet og pris?*
Hensigten med udvalgets spørgsmål er at få afklaret, hvorvidt det angående udbudsprocessen på lovsniveau kan sikres, at der i fremtiden bliver samarbejdet meget mere med private misbrugsbehandlere, således som ønsket af udvalget.
- Det er ikke muligt på lovsniveau at tildele nogle udbydere fordele frem for andre, men Naalakkersuisut ønsker at benytte en bred vifte af behandlere og behandlingsmetoder for at sikre den nødvendige bredde i tilbuddet. I det kommende udbud vil Naalakkersuisut overveje om geografisk nærhed kan indgå som faktor.
 - Det der i dag er med til at hæmme bredden i tilbuddet er, at alle private behandlere, der indtil nu har afgivet tilbud, bruger stort set samme behandlingsmetode og alle tilbyder dagbehandling.

- Det er Naalakkersuisuts håb, at de private udbydere i 2019 vil tilbyde flere metoder, flere behandlingsslængder, flere andre tilbud.
- g. *Kan Naalakkersuisut love over for udvalget at en fjernelse af forslagets §5 stk. 3 ikke bliver overflødig i forhold til §13, stk. 3 hvor vi i dag oplever at Allorfik giver afslag på behandlingstilbud, fordi de selv mener at de på forhånd opfylder kriterierne selv?*
- Som det også fremgik af bemærkningerne til § 5 stk. 3 var der i bestemmelsen tænkt på, at en borger ikke kan gøre krav på en bestemt behandling. Selv om det er hensigten, at alle behandlingstilbud skal være til rådighed, vil det ikke altid være praktisk muligt.
 - I § 13 oplistes de samme kriterier som gælder for anden sundhedsbehandling omkring nærhed og mindst indgribende tilbud. Tanken bag bestemmelsen er at kunne tilbyde borgeren den mest effektive og mindst indgribende behandling. Bestemmelsen fremhæver ikke på forhånd en bestemt type behandling. Det vil afhænge af den enkelte borgers behov.
 - Fjernelse af § 5, stk. 3 vil ikke have betydning for udvalget af behandlingsmetoder, som den enkelte borger kan tilbydes.
- h. *Hvorledes kan Naalakkersuisut over for udvalget sikre, at de private misbrugsbehandlere bliver brugt i det omfang, så det i fremtiden bliver Allorfiks opgave at formidle opgaverne videre, i stedet for selv at varetage behandlingerne, som det var intentionen fra start.*
- Det er en misforståelse, at Allorfik kun skal formidle opgaverne videre til private behandlere. I planen for fremtidens misbrugsbehandling fra 2015 fremgår at der oprettes et behandlingscenter i hver kommune under Allorfik. Disse centre skal være med til at give en større bredde i behandlingstilbuddet.
 - Der er en årlig kapacitet på 264 borgere i lokalbehandling og mulighed for at behandle op mod 200 borgere i Nuuk.
 - Allorfik tilbyder flere behandlinger gennem private udbydere i dag end der blev gennemført inden 2016, hvor Allorfik startede.
 - Det, der i dag begrænser at få flere borgere i lokal behandling, er ikke behandlingskapaciteten, men at borgerne ikke henvises af deres sagsbehandler i kommunen.
- i. *Hvad er begrundelserne for at Naalakkersuisut har givet afslag på ansøgninger fra kommuner, der har ønsket et samarbejde, og ønsket at give behandlingstilbud i samarbejde med private misbrugsbehandlere til borgerne udenom Allorfik?*
- Naalakkersuisut har ikke kendskab til afslag på ansøgninger fra kommunerne.

- Kommunerne vælger selv, hvor de vil have lokalforløb og Allorfik angiver, at de gør alt for at imødekomme kommunernes ønsker.
- Som eksempler på løsninger uden om Allorfiks egne behandlere: Maniitsoq ønskede og fik bevilget et specielforløb for børn og unge med specielt fokus på samarbejdet med de unges skole og sagsbehandler. Qaanaaq har i år fået tilbudt et ekstra behandlingsforløb.

j. *Udvalget konstaterer at der i landskassens regnskab 2018 forekommer, at der er blevet foretaget en budgetneutral omrokering af midler på 13,4 mio. kr. til andre konti, hvor der har manglet midler i sundhedsvæsnet. Hvorledes kan Naalakkersuisut sikre, at alle afsatte midler til behandling af afhængighed bliver brugt til det formål de er afsat til?*

- Med handlingsplanen "Børn- og unge med rusmiddel- og spilproblemer – forslag til en sammenhængende indsats" forventes de årlige bevillinger på området at blive brugt.
- Indsatsen på området er væsentlig i forhold til forebyggelse af misbrugsproblemer senere i livet. Derfor er det afgørende fortsat at opretholde bevilling til dette område.

2. Er der i lovforslaget sikkerhed for, at udvalgets målsætninger fremført i betænkningen til 2. behandlingen bliver indfriet, herunder at vi skal optimere brugen af de private behandlere af afhængighed?

- Ved at sende opgaven med misbrugsbehandling i udbud sikres optimering af brugen af private behandlere. Det er planlagt at lokal forankring kommer ind som et kriterie i udbudsmaterialet. Herved sikres det samfundsøkonomisk mest fordelagtige tilbud på behandling.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Martha Abelsen